

Odpadové hospodářství svazku obcí Šternbersko – aktuální stav projektu

V červnu 2021 založilo 21 obcí a měst z regionu Šternberska dobrovolný svazek obcí (dle zákona o obcích). Ten následně založil společnost s ručením omezeným, která je **servisní společností pro odpadové hospodářství svých zakladatelů a vlastníků – obcí**. O jejím řízení a směřování rozhodují obce na valné hromadě.

Tento koncept je převzatý z jiných regionů v ČR, kde se osvědčil. Např. TS Malá Haná na Boskovicku, viz: <https://www.tsmh.cz/>

Podobně jako např. Technické služby města Olomouce zřizuje a vlastní město Olomouc, zde je to více obcí prostřednictvím svazku.

Motivací pro vznik společnosti byla **snaha obcí získat lepší kontrolu nad odpady a jejich toky v rámci území spádového mikroregionu Šternbersko**. Nová odpadová legislativa klade na obce stále přísnější požadavky. Cílem je vybudovat plnohodnotnou svozovou společnost, která bude disponovat vlastní technikou a pracovníky, a bude schopna nabízet svým zákazníkům, převážně obcím, služby a servis v oblasti odpadového hospodářství.

Tento cíl není možné naplnit ihned, vyžaduje značné úsilí, zejména při tvorbě potřebného zázemí a pořízení techniky.

Společnost samotná byla zapsána do OR v září 2021. Vzhledem k situaci na trhu (růst úrokových sazeb u půjček, problémy s dodávkami lhůtami, covid atd.) se ukázalo ve 2. pololetí 2021, že není možné zahájit plnohodnotné služby v roce 2022, jak bylo původně v plánu.

Zpoždění bylo dáno zejména situací na trhu v automobilovém průmyslu. Lhůty na dodání nových svozových vozidel se prodloužily na déle než na rok.

Obce však podaly většinou k 30. 6. 2021 výpovědi u stávajících svozových společností. Většinou byla šestiměsíční výpovědní lhůta.

Bylo potřeba zajistit svoz pro rok 2022, obce na valné hromadě v říjnu 2021 diskutovaly a následně odmítly stažení podaných výpovědí, což byla jedna z variant, a preferovaly možnost krátkodobé spolupráce s jiným dodavatelem služby svozu odpadu s tím, že přípravy na vlastní zajištění svozu naší společností běží dál. Vše se navíc komplikovalo tím, že bylo nutné zavést v obcích **nový systém svozu door2door (barevné popelnice)**, na které obce získaly dotaci díky úspěchu společného projektu Mikroregionu Šternbersko, podpořeného z OPŽP.

Společnost Odpadové hospodářství svazku obcí s.r.o. (OHSO s.r.o.) provedla řádné výběrové řízení na dodání svozového vozidla. To bude dodáno v lednu 2023 dle již podepsané smlouvy. Financování vozidla bude zajištěno prostřednictvím navýšení základního kapitálu společnosti jejími zakladateli a vlastníky – obcemi. Obce se tedy na vozidlo složí, klíčem je počet obyvatel dané obce, přičemž s předfinancováním pomohla formou zápůjčky některým obcím obec Dolany.

Nové vozidlo DAF s nástavbou Geesing a automatickým vyklápěčem bude osazeno dynamickou váhou na vyklápěči a evidenčním systémem pro načítání RFID čipů s provazbou na již funkční systém mojepopelnice.cz, který byl pro obce zakoupen formou multilicence na 5 let s přispěním OPŽP. Vozidlo tak bude schopno vážit individuálně každou vyprázdňenou nádobu a evidovat její výsyp.

Evidenční systém je nyní v pilotním provozu, zavádí se a pro každou obec jsou dostupná data o svozech v systému mojepopelnice.cz. Zároveň probíhá doplňování čipů na jednotlivé nádoby

(starší, které již byly v oběhu). Stávající dodavatel služby svozu má jedno vozidlo osazeno váhou i evidenčním systémem, druhé evidenčním systémem.

Úkolem evidenčního a vážního systému je zajistit obcím přehled o svážených odpadech a zjednodušit jejich evidenci. **Neuvažovalo se a ani se neuvažuje o zavádění individuální výše poplatků (slev) dle třídění pro jednotlivé domácnosti.** Administrativní náročnost takového systému převyšuje benefity s ním spojené, navíc se v regionech kde toto zavedli, ukázaly další komplikace (plnění PET lahví vodou, pískem apod.). Bude však dohledatelné, která domácnost vyprodukuje jaké množství odpadu.

V roce 2023 bude tedy zahájena činnost společnosti vlastní svozovou technikou. Nyní probíhají potřebné přípravné kroky. Společnost by měla **generovat přiměřený zisk, o jehož využití si rozhodnou obce na valné hromadě.** Bude cílem jej **investovat do rozvoje systému a držet náklady na přiměřené úrovni.** Další nespornou výhodou je, že svazek obcí – vlastník společnosti – do budoucna bude **žádat o dotace na další potřebné vybavení, nádoby, kontejnery, mobilní drtič, případně i svozovou techniku.**

Svoz ve Štarnově

Z hlediska nákladů na svoz v letošním roce v obci Štarnov nelze porovnávat stav s předchozími léty. Došlo k zavedení zcela nového systému svozu, kdy se **od domů sváží odpad daleko častěji než v minulosti.** Rovněž došlo k posunu nákladů nejen vlivem inflace, ale nastal i výrazný cenový růst pohonných hmot, cen, mzdových nákladů apod.

Tab. 1: Porovnání počtu svozů odpadu ve Štarnově v roce 2021 a 2022

Štarnov – počet svozů za rok	rok 2021	rok 2022
plasty + nápojové kartony z domácností	0	13
plasty + nápojové kartony z hnízd	52	26
papír z domácností	0	13
papír z hnízd	52	26
sklo z hnízd	na zavolání	13
drobné kovy z hnízd	0	6
biologicky rozložitelný odpad z domácností	0	22
směsný komunální odpad z domácností	26	13

Zdroj: vlastní zpracování

Před zavedením systému door2door probíhalo v obci 26 svozů směsného komunálního odpadu za rok (z domácností), dále byly každý týden vyváženy hnízda s kontejnery na tříděný odpad, tj. 52 svozů ročně. Svoz BIO odpadu z nádob v obci vůbec zaveden nebyl, sklo se sváželo na zavolání, kovy se nesvážely vůbec.

Nyní jsou sváženy nádoby z domácností více než 2x častěji (22 svozů BIO odpadu za rok, 13 svozů plastů za rok, 13 svozů papíru za rok a 13 svozů směsného komunálního odpadu za rok).

Hnízda s kontejnery jsou sváženy 1x za 14 dnů (plasty, papír), 1x měsíčně (sklo) a 1x za 2 měsíce (kovy).

Nově se také navýšila kapacita pro možnost odkládání použitých oděvů a textilu (charitativní sbírka) a sběr jedlých olejů a tuků probíhá nyní ze 2 míst (dříve jedno), zdarma.

Svozové vozidlo tedy v obci dům od domu provádí 61 svozů ročně (sveze vždy cca 300 popelnic s délkou svozu 3-4 hodiny), oproti dřívějším 26 svozům, a logicky stráví v obci daleko více času. Provoz svozového vozidla s osádkou je největší položkou z celkové ceny. Počet svozů má pochopitelně tedy vliv na cenu svozu.

Tab. 2: Produkce odpadů v obci Štarnov za 1. pololetí roku 2022

Štarnov	1. čtvrtletí	2. čtvrtletí
	svezeno (t)	
plasty	4,36	7,28
papír	4,64	5,82
sklo	2,28	6,03
biologicky rozložitelný odpad	0,00	39,88
nápojový karton ve směsi	0,09	0,15
směsný komunální odpad	36,14	31,40

Zdroj: evidence obce

Na druhou stranu se dle údajů za 1. pololetí **pozitivně projevuje zavedení domovního třídění v poklesu množství směsného komunálního odpadu a nárůstu vytríděných plastů, papíru. Roste i třídění skla.** To příznivě ovlivňuje odměnu od společnosti EKO-KOM, která je obcím v České republice poskytována za zajištění systému třídění odpadu a využití obalové složky. Díky růstu této odměny jsou kompenzovány zvýšené náklady na svoz dané vyšším počtem svozů od domácností.

Obec Štarnov nebyla povinna tzv. veřejnou zakázku malého rozsahu (do 2 mil. Kč bez DPH) k zajištění svozu a likvidace druhotných surovin a bio odpadu v obci na dobu určitou 1 rok, v souladu s § 31 zákona o zadávání veřejných zakázek, zadat v zadávacím řízení.

Likvidace směsného komunálního odpadu probíhá nadále i v roce 2022 (již od roku 2000) na skládce v Bohuňovicích, která se z dostupných skládek (prověřovány byly Mrsklesy a Medlov) ukázala stále jako cenově nejvýhodnější, navíc nejbližší. **Cena pro rok 2022 byla dojednána (vč. zákonného poplatku) 1190,- Kč / 1 t, v roce 2021 byla cena pro Štarnov 1300,- Kč / 1 t směsného komunálního odpadu.**

Diskuse na téma **nedostatečnosti svozu směsného komunálního odpadu 1x28 dní je jistě na místě**, na druhou stranu je potřeba si uvědomit, že má-li se vozit jako v minulosti v četnosti 1x14 dnů, navýší to cenu svozu, a poplatek za odpady v obci bude muset dále růst. Po vyhodnocení na podzim povedou obce na toto téma debatu, nabízí se např. mimořádné svozy v letních měsících. Ukazuje se, že při dobrém třídění není problém s kapacitou, ale kritika směřuje směrem k zápachu a hygieně.

Je třeba opět doporučit ukládání zbytků z kuchyně do hnědých nádob, kompostárna si s nimi poradí a hnědá popelnice je svážena 1 x za 14 dní.

Veškerá opatření, která jsou činěna, směřují k **eliminaci směsného komunálního odpadu**, cena za jeho likvidaci bude nyní každým rokem stoupat a zákaz skládkování se blíží.

Na budoucím řešení spolupracujeme se **Servisní společností odpady Olomouckého kraje a.s.**, která v areálu TS v Olomouci připravuje moderní zařízení pro třídění a úpravu odpadů, a v budoucnu se zde bude upravovat i odpad z černých popelnic, který se stane surovinou pro výrobu alternativních paliv (TAP). Toto palivo bude využitelné např. v teplárnách.

Ve Štarnově dne 18. 7. 2022, Pavel Roubínek